

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.145/2019/6. szám

A Debreceni Ítéltábla dr. Budai Zoltán ügyvéd ügyintézője mellett eljáró dr. Budai Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt I.rendű felperes neve (cím) I. rendű, II.rendű felperes neve (cím) II. rendű és III.rendű felperes neve (cím) III. rendű felpereseknek, - a dr. Bugya József ügyvéd ügyintézője mellett eljáró Bugya Ügyvédi Iroda (cím) által képviselt alperes neve (cím) alperes ellen szerződés létre nem jötté iránt indított perében a Miskolci Törvényszék 25.P.20.044/2019/7. számú ítélete ellen a felepresek által 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és a felperesek által az állam javára egyetemlegesen fizetendő illeték összegét 528 000 (ötszázhuszonnyolcezer) forintra felemeli, ezt meghaladóan azt helybenhagyja.

Kötelezi a felpereseket, hogy 15 napon belül egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 50 000 (ötvenezer) forint másodfokú eljárással felmerült költséget.

Kötelezi a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg a Magyar Államnak - külön felhívásra - 704 000 (hétszáznégyezer) forint le nem rótt fellebbezési illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

Az I. rendű felperes, mint adós, a II. és III. rendű felperesek, mint adóstársak 2008. június 12. napján kölcsönszerződést kötöttek az alperessel, amelyben az alperes 8 800 000 forint finanszírozási igény kielégítése céljából 63 601 CHF összegű kölcsön nyújtását vállalta. A felperesek ennek visszafizetésére vállaltak kötelezettséget 120 hónap alatt, havi - az annuitásos számítás, kamatláb és kondíciók alapulvételével - 694,97 CHF törlesztőrészlet, évi 5,65 % változó mértékű ügyleti kamat, 5,79 % induló teljes hiteldíj mutató (THM) mellett.

A szerződés 4. pontja szerint a kölcsön folyósításának feltétele volt a kölcsön visszafizetésére irányuló, közokiratba foglalt egyoldalú kötelezettségvállaló nyilatkozat benyújtása.

A szerződés ugyanezen pontja szerint annak részét képezi a bank mindenkor Üzletszabályzata, Lakossági hitelekre vonatkozó Általános Szerződési Feltételei, valamint Hirdetménye és a Kölcsönigénylési dokumentáció. Az e pontban foglaltak szerint az adós a szerződés aláírásával igazolja, hogy átvette, elolvasta, megértette és elfogadja az ÁSZF valamennyi rendelkezését, továbbá igazolja, hogy a bank megvitatta vele a szokásos piaci gyakorlattól eltérő, újszerű vagy a bank felelősségét egyoldalúan meghatározó rendelkezéseket és ezeket tudomásul vette, illetve elfogadja.

A kölcsön biztosítékeként az I. és III. rendű felperesek, mint zálogkötelezettek 2008. június 12. napján kelt, külön okiratba foglalt zálogszerződéssel az alperes javára jelzálogjogot alapítottak a T. belterület **..3/16** helyrajzi szám alatti ingatlanra.

A kölcsön biztosítékeként 29763485/O/1. számú szerződéssel opciós jog került kikötésre a fenti ingatlanra, mely szerződés ugyancsak a szerződés elválaszthatatlan részét képezte.

A kölcsön- és jelzálogszerződést az alperes képviselőjében **G. I.** fiókigazgató és **P. I.-né** banki tanácsadó írta alá, azon a szerződést kötő felek neve előnyomtatva is szerepelt, feltüntetve szerződési pozíciójukat is. A szerződéseken szerepel az alperes bélyegzőlenyomata. Az alperes részéről aláíró személyek a cégnyilvántartás szerint együttes képviselői joggal rendelkeztek.

Dr. P. R. közjegyzőhelyettes 2008. június 13. napján **K...18-1/..72/2008/4/Ö.** szám alatt „Egyoldalú kötelezettségvállaló és tartozáselismerő nyilatkozat” megnevezésű közjegyzői okiratot készített, amelyben a felperesek kijelentéseként rögzítette, hogy az alperessel a fenti kölcsönszerződést megkötötték, rögzítette a szerződés lényeges tartalmát, valamint a felperesek azon nyilatkozatát, hogy a szerződés feltételeit elfogadják, tartozásként elismerik, a leírt, okiratban rögzített kötelezettségeket vállalják, és tudomásul veszik, hogy annak alapján közvetlen bírósági végrehajtás elrendelésének van helye.

Az okiratban foglaltak szerint az eljáró közjegyző helyettes miután meggyőződött az ügyfelek ügyleti képességéről és jogosultságáról, valódi szándékáról, valamint tájékoztatta őket a jogügylet lényegéről és jogi következményeiről, az okiratot elkészítette, az ügyfelek előtt felolvasta, tartalmára nézve megmagyarázta, ezt követően a felperesek kijelentették, hogy az okirat tartalma a valóságos ügyleti akarataknak mindenben megfelel, ezért azt a közjegyző helyettes előtt saját kezűleg jóváhagyóan aláírták.

Az alperes a perbeli kölcsönszerződés vonatkozásában az elszámolási kötelezettségének eleget tett, az elszámolás felülvizsgálatnak tekintendő.

A felperesek a 2014. évi XL. törvény (továbbiakban elszámolási törvény) 39. § szerint fenntartottnak tekintett kereseti kérelmükben kérték a 2008. június 12. napján kelt kölcsönszerződés és zálogszerződés, valamint a 2008. június 13. napján kelt **K...18-1/..72/2008/4/Ö.** számú közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozat létre nem jöttének megállapítását. Jogkövetkezményként a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint 813 001 forint megfizetésére kérték kötelezni az alperest, kérték továbbá a t-i **..3/16** helyrajzi szám alatti ingatlanra az alperes javára bejegyzett jelzálogjog törlését.

Hivatkoztak a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (továbbiakban Hpt.) 47. § (1) és (2) bekezdéseinek, továbbá a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban Ptk.) 223. § (1), 522. § (2) és 200. § (2) bekezdéseire.

Állították, hogy a zálogszerződés ezen felül az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény (továbbiakban Inytv.) 32. § (5) bekezdésébe ütközik, mivel szabályszerű és nyilvánvalóan azonosítható módon történő aláírása a Hpt. 47. § (1) és (2) bekezdése alapján hiányos, ezért a szerződés létre sem jött.

A közjegyzői okirat a nevében tartozáselismerő nyilatkozatot jelöl meg, azonban a felpereseknek az okirat készítésekor (2008. június 13. napján) még semmiféle adósságuk és tartozásuk nem volt, az okirat készítésekor csak a közjegyző és felperesek voltak jelen, ennek ellenére az leírja a kölcsönszerződés fontosabb elemeit, mintha az alperes is ott lett volna. A közjegyzői okirat a közjegyzőkről szóló 1991. évi XLI. törvény (továbbiakban Közjegyzői törvény) 131. § (1) bekezdése alapján a 121. § szerint nem tekinthető közokiratnak, mivel nincs joghatása.

A szerződés és a zálogszerződés nem tartalmazzák a Hpt. 3. számú melléklet I/2. pontjában írtakat, mivel mindemellett az alperes még megszegte a képviseletre vonatkozó szabályokat is, ezért hiányzott a törvényben előírt szerződéskötési képessége, azaz nem volt jogképes.

Az alperes a kereset elutasítását és a felperesek perköltségben történő marasztalását kérte.

Az elsőfokú bíróság a felperesek keresetét elutasította, és kötelezte a felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg az alperesnek 100 000 forint perköltséget, valamint az államnak 36 000 forint le nem rótt illetéket.

A Debreceni Ítéltábla Pkf.II.21.185/2017/4. szám alatti végzésében foglalt iránymutatás alapján akként tekintette, hogy a felperesek a szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti keresetüket nem tartják fenn.

A Ptk. 205. § (1) és (2), valamint 523. § (1) és (2) bekezdéseinek felhívása mellett megállapította, hogy a kölcsönszerződés tartalmazza a kölcsönszerződés létrejöttéhez szükséges, egyben elégséges rendelkezéseket: a kölcsönadó és a kölcsönvevő felek pontos megjelölését, a meghatározott kölcsönösszeget és azon futamidő megjelölését, amely időtartamra a kölcsönösszeg a kölcsönvevő részére átadásra kerül, valamint a kamatot.

A perbeli önálló zálogjogot alapító szerződésben ugyancsak meghatározásra kerültek a felek és a szerződés tárgya, az megfelel a Ptk. 251. § (1), 254. § (4) és 262. § (1) bekezdésében támasztott feltételeknek, mind a kölcsönszerződés, mind a zálogszerződés létrejött.

A Hpt. 3. számú mellékletének I.2. pontjában meghatározott azonosító adatok bármelyike feltüntetésének az elmaradása nem eredményezi a szerződés létre nem jöttét.

Az alperes a cégnyilvántartásba bejegyzett jogi személy, a polgári jog általános szabályai szerint jogképességgel, s így szerződéskötési képességgel rendelkezik.

A Hpt. 47. § (2) bekezdése értelmében a hitelintézet ügyfelének kérésére kell bemutatni a hitelintézet nevében kötelezettséget vállalók aláírási jogát meghatározó belső szabályzatot. A felperesek a perben maguk sem hivatkoztak arra, hogy ilyen kérelmet előterjesztettek volna a szerződés aláírásakor és azt az alperes megtagadta. A szerződés létre nem jöttét a fentiek alapján nem eredményezheti az sem, hogy az okiratot ellenjegyző személyeknek nem a lakóhelyük, hanem a munkahelyüknek a címe került az okiratban rögzítésre. A szerződés létrejöttét a fentiek alapján nem érinti az sem, hogy a szerződéseken az alperes M-ra rendszeresített bélyegzője található, mivel az alperest képviselők a szerződéseket nem a fióktelep nevében írták alá.

A szerződés létrejötte körében a Ptk. 205. § (1) és (2) bekezdései alapján kizárólag az bírt jelentőséggel, hogy a felek között volt-e konszenzus, azaz megállapodtak-e a kölcsönszerződés

létrejöttéhez szükséges kérdésekben. A szerződésre előírt alakisági követelmények megsértése a szerződés létrejöttét nem akadályozza, legfeljebb a létrejött szerződés érvénytelenségét eredményezheti.

A szerződéskötés idején az eljáró közjegyzőnek a felek megállapodásán alapuló, az egyoldalú szerződésmódosítással és az árfolyamrésszel érintett szerződési kikötéseket aggályos körülményként nem kellett észlelnie, ez okból tehát nem volt megállapítható, hogy a közjegyzői okirat nem közokirat. A közjegyző a felperesek egyoldalú nyilatkozatát foglalta írásba, nem volt szükséges az alperes képviselőinek jelenléte.

Elutasította továbbá a jelzálogjog törlése iránti kérelmet is, mivel a bejegyzés alapjául szolgáló okirat létrejött, annak érvénytelenségét pedig a törvényszék nem vizsgálta, így nem álltak fenn az ingatlan-nyilvántartási törlési per feltételei sem.

A pervesztes felpereseket kötelezte a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: Pp.) 78. § (1) bekezdése alapján pernyertes alperes perköltségének viselésére, valamint az állam által előlegezett kereseti illeték megfizetésére.

A felperesek fellebbezésükben kérték az elsőfokú ítélet megváltoztatását a kereseti kérelemnek megfelelően, vagy az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését. Kérték továbbá, hogy az ítélet tábla kötelezze az alperest a perrel felmerült költségeik megfizetésére.

Álláspontjuk szerint az ítélet meghozatalának akadályát képezte, hogy az eljárás jelenleg is fel van függesztve, mivel felfüggesztő végzését a bíróság nem változtatta meg, a végzés a törvényszéket és az ítélet táblát is köti. Az elszámolási törvény 38. § (5) bekezdése alapján kizárólag a felpereseknek volt joga bejelenteni, hogy az elszámolás megtörtént, a felperesek ilyen bejelentést nem tettek, az elsőfokú bíróság törvénysértő módon folytatta az eljárást. Az elszámolás nem történt meg, az aláírás hiányában az erről megküldött okirat joghatás nélküli, mivel az elszámolás módosította a szerződést és a szerződés módosítása csak írásban érvényes.

A Hpt. 3. számú melléklet I/2. pontjának be nem tartása a szerződés létre nem jöttét okozza, hiszen a hitelszerződések megkötésénél Hpt., mint lex speciális szabályait be kell tartani. Utaltak arra, hogy az alperes az állammal szembeni pert elvesztette, így az ÁSZF-et és üzletszabályzatát a felperesekkel szemben nem alkalmazhatja.

Állították, hogy a közjegyzői okirat érvénytelen, mert az a meghatározott tartozás átvállalásáról nem szól, csupán a szerződés szövegét ismétli meg a végrehajthatóság érdekében. A közjegyzői okirat a valóságnak nem felel meg, mivel az aláírás napján tartozásuk nem volt. Az okirat nem tartalmazza a tartozás teljes összegét, ezért aggályos, abból nem tűnik ki a pontos tartozás összege mellett az sem, hogy a tartozást tőkésíti az alperes. Az okirat címe nem egyezik meg a tartalommal, ezért aggályos és nem jött létre, nem minősül közokiratnak.

A zálogszerződés sem jött létre, mivel nem felel meg az Inyvt. 32. § (5) bekezdésének.

Tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a szerződésre előírt alaki követelmények megsértése a szerződés létrejöttét nem akadályozza, hiszen a Ptk. és a Hpt. a hitelszerződésekre alaki követelményt ír elő, azok csak írásban érvényesek, az írásbeliségnél Hpt. szabályait is be kell tartani, ha arról hiányoznak az azonosító adatok, akkor hiányzik alperes jogképessége és a szerződés a Ptk. 205. § (1) bekezdésében meghatározott módon nem jött létre.

Sérelmezték, hogy habár I. rendű felperes személyesen megjelent a tárgyaláson, kérése ellenére a bíróság nem hallgatta meg.

Álláspontjuk szerint az Európai Unió Bírósága C-118/17. számú ítéletében megállapította, hogy a 2014. évi XXXVIII. törvény (továbbiakban jogegységi törvény) és a 2014. évi XL. törvény (továbbiakban elszámolási törvény) ellentétes az uniós szabályozással, ezért nem alkalmazható.

Ezen uniós ítéletre, valamint a C-51/17. számú ítéletre hivatkozással az elsőfokú bíróság törvénysértő módon utasította el az érvénytelenség megállapítására irányuló kereseti kérelmet.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében kérte az elsőfokú ítélet helybenhagyását, valamint a felperesek marasztalását másodfokú perköltségében. Kiemelte, hogy jelen perben a felülvizsgált elszámolás bejelentésére az elszámolási törvény 38. § (1) bekezdése alapján alperes volt köteles, mely kötelezettségének eleget tett, az eljárás erre tekintettel folytatódott. A felülvizsgált elszámolás tartalma jelen peres eljárásban már nem vitatható. A közjegyzői okiratban tartozásátvállalásról nem volt szó, az okirat felperesek egyoldalú kötelezettségvállalását rögzítette. A jelzálogot alapító szerződés megfelelt az Inytv. 32. § (5) bekezdésében foglaltaknak, annak megsértése esetén is létrejön a zálogszerződés.

Az ítéletábra a fellebbezést a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

A fellebbezés nem alapos.

Az ítéletábra a logikai sorrendet követve elsődlegesen a felpereseknek az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése iránti fellebbezési kérelmét vizsgálta, és megállapította, hogy az nem alapos.

A felperesek keresetlevelüket 2012. november 23. napján nyújtották be a Miskolci Városi Bírósághoz, az 2014. március 17. napján kézbesítésre került az alperes részére. Az elszámolási törvény 38. § (1) bekezdése szerint a felfüggesztett eljárásokban a pénzügyi intézmény és a fogyasztó közötti felülvizsgált elszámolás bejelentését követő 30. napot követően kell az eljárást folytatni, kivéve az (5) bekezdésben meghatározott esetet. A bejelentést a fogyasztó fél ellenfelének kell megtenni, jelen perben tehát a bejelentési kötelezettség a fellebbezésben írtakkal szemben alperest terhelte. A 38. § (5) bekezdésének alkalmazása jelen perben fel sem merülhet, hiszen az arra esetre tartalmaz iránymutatást, ha a felfüggesztett eljárás tárgyát képező fogyasztói kölcsönszerződéssel kapcsolatban végrehajtási eljárás is indult, és ennek a végrehajtási eljárásnak folytatására a 41. § és 42. § alapján az (1) bekezdésben, illetve (4) bekezdésben meghatározott időpontnál előbb került sor. (Megjegyzi az ítéletábra, hogy a bejelentési kötelezettség ez esetben is a fogyasztó fél ellenfelén van). Az alperes bejelentési kötelezettségének 2017. május 31. napján eleget tett, az elsőfokú bíróság ezt követően a törvényben meghatározott határidő elteltével, 2017. július 5. napján kelt 25.P.21.460/2013/30. sorszám alatti végzésével a per felfüggesztését külön végzéssel megszüntette.

A fellebbezésben foglaltakra tekintettel rögzíti továbbá az ítéletábra, hogy a Pp. 155. § (3) bekezdése értelmében a felfüggesztést elrendelő bírósági határozathoz a bíróság kötve nincs, azt maga is megváltoztathatja, ezen végzése ellen a Pp. 155. § (3) bekezdésének értelmében fellebbezésnek sincs helye.

A felperesek fellebbezési állításával ellentétben jogegységi törvény hatálya alá tartozó fogyasztói kölcsönszerződések, így jelen perbeli szerződés is, nem a felek megállapodása, hanem a jogegységi törvény 3. § (2) bekezdése, és 4. §-a alapján, azaz törvény erejénél fogva módosultak. Ennek eredményeképpen a jogegységi törvény 3. § (5) bekezdése és 4. § (3) bekezdése alapján a pénzügyi intézmény az elszámolási törvény szerint meghatározott módon volt köteles elszámolni a fogyasztóval, az elszámolás tehát szintén nem a felek közötti megállapodás, szerződésmódosítás folytán, hanem a törvény alapján történt meg, erre tekintettel a szerződésmódosítás kötelező alakiságára vonatkozóan fellebbezésben előadottak a per eldöntésére kihatással nem bírtak. Az elszámolási törvény 16. § (2) bekezdése értelmében az elszámolást a pénzügyi intézmény az MNB rendeletben meghatározott tartalommal és formában volt köteles elkészíteni. A jogszabály alapján

bekövetkező szerződés módosulásról, illetőleg az elszámolásról, annak eredményéről a fogyasztói kölcsönszerződések érvénytelen szerződéses kikötése miatt szükséges elszámolásról, valamint a fogyasztói kölcsönszerződések módosításához kapcsolódó fogyasztóvédelmi rendelkezésekről szóló 58/2014. (XII.17.) MNB rendelet 2. § (1) bekezdése alapján a pénzügyi intézmény értesítő levélben csupán tájékoztatást nyújtott a fogyasztó részére, melynek szerkezetét és tartalmát a 2. § (1) bekezdése értelmében az MNB rendelet 1. melléklete tartalmazza. Ezen 1. sz. melléklet a pénzügyi intézmény által megküldendő tájékoztató levél formai követelményeit, kötelezően feltüntetendő tartalmi elemeit, valamint a pénzügyi intézmény által kialakítandó tartalmi elemeit is rögzítette, a tájékoztató levél formai tartalmaként előírta a keltezésnek - tehát a helyiségnek, és a levél dátumának - feltüntetését, továbbá a pénzügyi intézmény megnevezését, azonban nem írta azt elő, hogy a tájékoztatásnak a pénzügyi intézmény részéről aláírást is kellene tartalmaznia.

Rögzíti továbbá az ítéletábra, hogy amennyiben a felperesek álláspontja szerint az alperes a jogszabályban előírt elszámolási kötelezettségének nem tett eleget (akár tartalmi, akár formai okból), úgy az elszámolásra vonatkozó igényüket az elszámolási törvény 19. §-a szerinti eljárásban érvényesíthették. Habár a felperesek az elszámolással szemben nyújtottak be panaszt, azonban abban csupán arra hivatkoztak, hogy a kölcsönszerződés, jelzálogszerződés érvényesen nem jött létre, illetőleg érvénytelen, az elszámolás perben hivatkozott alaki hiányosságait nem sérelmezték.

A felek közötti kölcsönszerződés a Debreceni Ítéletábra Pkf.II.21.180/2017/4. számú végzésében kifejtetteknek is megfelelően az elszámolási és jogegységi törvény hatálya alá tartozik, a felperesek az elsőfokú bíróság felhívása ellenére az ott meghatározott határidőben nem terjesztettek elő az elszámolási törvény 37. § (1) bekezdésének megfelelő kereseti kérelmet a szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt, így az elszámolási törvény 39. § szerint az elsőfokú bíróságnak akként kellett tekinteni, hogy a felperesek kizárólag a kölcsönszerződés létre nem jötte, a jelzálogszerződés létre nem jötte iránti kereseti kérelmüket, illetőleg a közjegyzői okirattal kapcsolatos kereseti kérelmüket tartják fenn. A felperesek fellebbezési hivatkozásával ellentétben az Európai Unió Bíróságának C-118/17. szám alatti ítélete nem mondja ki az elszámolási törvény uniós jogba való ütközését, az azt tartalmazza, hogy a 93/13 irányelv 6. cikkének (1) bekezdésével nem ellentétes az a nemzeti szabályozás, amely az eljáró bíróság számára nem teszi lehetővé, hogy helyt adjon a kölcsönszerződés valamely árfolyamrésszel kapcsolatos rendelkezésének tisztességtelen jellege miatti megsemmisítésre irányuló olyan kérelemnek mint amilyen az alapügyben szerepel, feltéve, hogy az ilyen szerződési feltétel tisztességtelen jellegének megállapítása lehetővé teszi azon jogi és ténybeli helyzet helyreállítását, melyben a fogyasztó a tisztességtelen szerződési feltétel hiányában lett volna, azzal csupán az olyan nemzeti szabályozás ellentétes, amely az eljáró bíróság számára nem teszi lehetővé, hogy helyt adjon a kölcsönszerződés valamely árfolyamkockázatra kapcsolatos rendelkezésének tisztességtelen jellege miatti megsemmisítése irányuló kérelemnek, ha az eljáró bíróság megállapítja, hogy a szerződési feltétel tisztességtelen és a szerződés az említett szerződési feltétel hiányában nem teljesíthető. Az elszámolási törvény 37. § (1) bekezdése ugyanakkor nem zárja ki a szerződés semmisségének megállapítását. Az Európai Unió Bírósága C-483/16. szám alatti ítélete értelmében nem ellentétes a 93/13 EKG Tanács irányelv 7. cikkével az olyan nemzeti szabályozás, mely az alapeljárásban irányadókhöz hasonló különleges eljárási követelményeket állapít meg az olyan fogyasztók által indított keresetek vonatkozásában, akik a kölcsön folyósítására alkalmazandó árfolyam és a kölcsön törlesztésére alkalmazandó árfolyam közötti eltérésre vonatkozó feltételeket, vagy a kölcsönadó számára kamatok, díjak és költségek emelését lehetővé tévő egyoldalú szerződésmódosítási jogra vonatkozó feltételt tartalmazó, devizában nyilvántartott kölcsön szerződéseket kötöttek, feltéve, hogy az ilyen szerződésben foglalt feltételek tisztességtelen jellegének megállapítása lehetővé teszi azon jogi és ténybeli helyzet helyreállítását, amelyben a fogyasztó tisztességtelen feltételek hiányában lett volna.

Mindezekre tekintettel a felperesek által a szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt előterjesztett kereseti kérelem vizsgálatára és elbírálására a jelen perben az elszámolási törvény 39. § (1) bekezdés alapján nem kerülhetett sor, a fellebbezésben felhívott C-51/17. szám alatti ítéletben foglaltak ezért jelen perben relevanciával nem bírnak.

A felperesek sérelmezték továbbá, hogy habár az I. rendű felperes tárgyaláson megjelent, kérelme ellenére bíróság nem hallgatta meg. Habár az I. rendű felperes több alkalommal is megjelent a tárgyaláson, egyetlen tárgyalási jegyzőkönyv, előkészítő irat sem tartalmaz indítványt a személyes meghallgatására. A tárgyalás berekesztését megelőzően, 2019. február 8. napján megtartott tárgyaláson felperesi jogi képviselő úgy nyilatkozott, hogy további bizonyítási indítványa nincs, csak az I. rendű felperes írásbeli nyilatkozatát csatolta. Ezen írásbeli nyilatkozat ugyanakkor nem tényeket, hanem jogi érvelést és álláspontot, a szerződés létre nem jöttének, érvénytelenségének megalapozására irányuló új jogi okfejtést tartalmaz. Jelen perben a Pp. 73/A. § b) pontja alapján jogi képviselő kötelező, a jogi képviselő nélkül benyújtott keresetfelemlés, keresetmódosítás a Pp. 73/B. § (1) bekezdése szerint hatálytalan. Megjegyzi az ítéletábra, hogy a kereset módosítása, változtatása jogi képviselővel történt előterjesztése esetén is a Pp. 146/A. § (1) bekezdésébe ütközne.

Az I. rendű felperes ugyanakkor 2016. április 26 napján ügyvéd által ellenjegyzett beadványában részletesen előadta a szerződés megkötésének körülményeit, mely előadásában nem tette vitássá, hogy a kölcsönszerződést meg kívánta kötni, mint ahogy az sem tette vitássá, hogy svájci frank alapú szerződést kötött, csak arra hivatkozott, hogy a szerződés megkötésének következményeivel nem volt tisztában. Figyelemmel a kereset jogi indokaira is, ezen írásbeli nyilatkozatára is tekintettel a Pp. 3. § (4) bekezdése alapján további szóbeli meghallgatása nem volt indokolt. A felperesek ugyanis a szerződés létre nem jött körében kizárólag olyan körülményekre hivatkoztak, melyekben döntés azok jogkérdés jellegére tekintettel bizonyítás lefolytatása nélkül is lehetséges.

Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének a Pp. 252. § (2) és (3) bekezdésében meghatározott feltételei tehát nem álltak fenn.

Az ítéletábra egyetértett az elsőfokú bíróság ítéletben foglalt jogi álláspontjával és annak indokaival is, azokat megismételni nem kívánja, a felperesek fellebbezésére tekintettel rögzíti az alábbiakat.

A Hpt. 210. § (1) bekezdése szerint a pénzügyi intézmény pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatásra irányuló szerződést csak írásban vagy minősített elektronikus aláírással ellátott elektronikus okirat formájában köthet. A Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 217. § (1) bekezdése szerinti jogszabály a szerződésre meghatározott alakot szabhat. Az alakiság megsértésével kötött szerződés - ha jogszabály másként nem rendelkezik - semmis. A kötelező alakiság megsértéséhez tehát a Ptk. 217. § (1) bekezdése az érvénytelenség, semmisség jogkövetkezményét kapcsolja. Meg kell különböztetni egymástól a szerződés létrejöttét, illetőleg annak érvénytelenségét, kizárólag létrejött szerződés lehet érvénytelen. A szerződés a Ptk. 205. § (1) és (2) bekezdése szerint létrejön, ha a felek a lényeges, valamint bármelyikük által lényegesnek minősített kérdésekben megállapodnak, és akaratukat kölcsönösen és egybehangzóan kinyilvánítják. Amennyiben azonban a jogszabály formakényszert, így a szerződés írásba foglalását írja elő, az írásba foglalás elmaradása esetén a szerződés ugyan létrejön, azonban a Ptk. 217. § (1) bekezdés szerint az érvénytelen. Ennek megfelelően az alakiság megsértése nem a szerződés létrejötte, hanem annak érvénytelensége körében lenne értékelhető, melyre vonatkozó kereseti kérelmet azonban az elszámolási törvény 39. § alapján fenn nem tartottnak kellett tekinteni, annak elbírálására tehát nem volt jelen perben lehetőség.

A felperesek fellebbezésükben tévesen hivatkozott az alperes jogképességének hiányára is. A Ptk. 28. § (4) bekezdése szerint a jogi személy jogképes. Ha jogszabály eltérően nem rendelkezik, jogképessége kiterjed mindazokra a jogokra és kötelezettségekre, amelyek jellegüknél fogva nem csupán az emberhez fűződhetnek. A gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény 2. § (2) bekezdése szerint a részvénytársaság jogi személyiségű gazdasági társaság, azaz jogképességgel, szerződéskötési képességgel rendelkezik. A Hpt. 3. számú mellékletének 2. pontja a pénzügyi intézményt azonosító adatokat sorolja fel. Habár a Hpt. azonosító adatok közlését, illetőleg nyilvántartását több esetben is előírja, a 210. § nem teszi kötelezővé pénzügyi intézmény valamennyi azonosító adatának feltüntetését a fogyasztókkal kötött kölcsönszerződés érvényességéhez. A Hpt. egyéb bekezdései, a Ptk. és más jogszabály sem írja azt elő, hogy a pénzügyi intézmény által megkötött szerződések létrejöttéhez, érvényességéhez a szerződésnek valamennyi, a Hpt. 3. számú mellékletének I/2. pontjában felsorolt azonosító adatot tartalmaznia kellene. Csupán az szükséges, a pénzügyi intézmény, mint hitelező beazonosítható legyen, amelyhez a felsorolt azonosító adatok egy részének megadása is elegendő. A perbeli szerződésekben szereplő adatokból a pénzügyi intézmény kellően azonosítható.

Utal arra is az ítéletábra, hogy a következetes bírói gyakorlat szerint más jogszabályokat sértő rendelkezés a polgári jog szempontjából csak akkor érvénytelen, ha a más jogági törvény kifejezetten rögzíti, hogy az adott jogszabály megsértése egyúttal a szerződés érvénytelenségét is okozza, vagy ha ez a törvény értelmezéséből, az összes körülmény alapján nyilvánvalóan megállapítható (BDT 2006. 4450).

A Hpt. 47. § (1) bekezdése szerint a cégjegyzésre és hitelintézet nevében pénzügyi szolgáltatási tevékenységgel kapcsolatos kötelezettségvállalásra részvénytársasági vagy szövetkezeti formában működő hitelintézet esetén két igazgatósági tag, illetve két ügyvezető együttesen jogosult, a Hpt. 47. § (2) bekezdése szerint az együttes aláírási jog a hitelintézet igazgatósága által jóváhagyott belső szabályzatban rögzített eljárási rend szerint együttes aláírási jogként átruházható. A Hpt. 47. § (2) bekezdése alapján, amennyiben a fél kéri, az ügyfél kérésére be kell mutatni a hitelintézet nevében kötelezettségvállaló aláírási jogát meghatározó belső szabályzatot, azonban ez a belső szabályzat, illetőleg az aláírási jog átruházására vonatkozó iratok nem képezik a szerződés kötelező tartalmát. A felperesek maguk sem hivatkoztak arra, hogy a szerződés megkötése során az aláírási jogot meghatározó belső szabályzatot kérték volna. A perben az alperes közhiteles nyilvántartás csatolásával igazolta, hogy a szerződés aláírói a cég képviselőjére együttes képviselői móddal jogosultak voltak. A szerződés létrejött, de egyébként érvényessége szempontjából sincs annak jelentősége, hogy a szerződést aláíró személyek aláírása felperesek által esetlegesen nem azonosítható.

Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette továbbá, hogy a felek közötti jelzálogszerződés is létrejött. Az Inyvtv. 32. § azon kellékeket sorolja fel, amelyek ahhoz szükségesek, hogy az okirat ingatlan-nyilvántartási bejegyzés alapjául szolgálhasson. Az (5) bekezdés csupán annyit tartalmaz, hogy jelzálogjog alapítására vonatkozó bejegyzés olyan magánokirat alapján is teljesíthető, melyet a nyilatkozattévő hitelintézet nevének feltüntetésével szabályszerűen és nyilvánvalóan azonosítható módon írta alá. Az ingatlan-nyilvántartásról szóló 1997. évi CXLI. törvény végrehajtásáról szóló 190/1999. (XII.29.) FVM rendelet 69. § szerint a 32. § (5) bekezdésének alkalmazásában az aláírás akkor tekinthető nyilvánvalóan azonosíthatónak, ha az aláírók aláírásuk alatt olvashatóan megjelölték nevüket és az okirat szerinti ügyletkötői minőségüket. (EBH2005.1273) A becsatolt zálogszerződés az alperes vonatkozásában eljáró, a cégnyilvántartás adatai szerint képviselői joggal rendelkező **G. I.** és **P. I.-né** aláírása alatt nevüket olvashatóan, nyomtatva is tartalmazza, feltünteteti továbbá, hogy az alperes, mint zálogjogosult nevében írják alá a szerződést. Hasonlóképpen a zálogkötelezettek vonatkozásában is aláírásuk mellett nevük olvashatóan megjelölt, az okirat

tartalmazza ügyletkötői minőségüket (zálogkötelezett), ennek megfelelően a Vhr. 69. §-ára figyelemmel a szerződés megfelel az Itv. 32. § (5) bekezdésében írtaknak.

A közjegyzői okirat megnevezése szerint "egyoldalú kötelezettségvállaló és tartozáselismerő nyilatkozat", mely nyilatkozatot a közjegyző helyettes előtt a felperesek 2008. június 13. napján tettek, annak címében sem szerepel a fellebbezésben sérelmezett tartozásátvállalás. A közokirat keltének időpontjában a felpereseknek szerződésből eredő fizetési kötelezettségük még valóban nem állt fenn. A közjegyzői okirat ugyanakkor a felperesek azon kijelentését rögzíti csupán, hogy az alperessel ingatlanfedezet mellett nyújtott személyi hitelre vonatkozó szerződést kötöttek és rögzítik ezen már megkötött, teljes bizonyító erejű magánokiratba foglalt szerződés lényeges tartalmát, továbbá az adósok azon nyilatkozatát, hogy ezen szerződésből eredő, abban rögzített kötelezettségeket vállalják. A közjegyzői okirat tehát nem más, mint az adósok nyilatkozata a kölcsönszerződésben már rögzített, őket e szerződés alapján terhelő kötelezettségeikről, a kölcsönszerződés közokirat formájában tett megerősítése, aban foglat kötelezettségeit elismerése. Tartalmazza továbbá a közjegyző azon nyilatkozatát, hogy a felpereseket a jogügylet lényegéről és jogi következményeiről tájékoztatta, az okiratot az ügyfelek előtt felolvasta tartalmára nézve megmagyarázta, a felperesek kijelentették, hogy annak tartalma valóságos, akarataknak mindenben megfelel. A közjegyzőnek a szerződés tartalmát tekintve további tájékoztatást adnia nem kellett, hiszen kötelezettsége csak a jogi szempontú tájékoztatása terjedhet ki. A kölcsönszerződés felperesek által sérelmezett kikötéseinek vizsgálata nem a közjegyző feladata, e téren tájékoztatási kötelezettség sem terheli. A közjegyzői törvény 121. § szerinti aggályos, közjegyző által észlelendő körülményt a szerződés nem tartalmazott, a közjegyzői okirat a törvény 129. §-a szerinti elemeket tartalmazza, így nem esik a 131. § (1) bekezdése alá. Annak vizsgálata, hogy a közokirat alkalmas-e a végrehajtásról szóló 1994. évi LIII. törvény 23/C. § szerint végrehajtási záradék kibocsátására, nem jelen per tárgya.

A fellebbezésben a felperesek alaptalanul állították továbbá, hogy az alperes velük szemben az ÁSZF, Üzletszabályzat rendelkezéseire ne hivatkozhatna. A jogegységi törvény 6. § alapján indított per tárgya kizárólag törvény 4. § (1) bekezdésében megállapított - az egyoldalú szerződésmódosítást engedő szerződési kikötés tisztességtelenségét kimondó - vélelem megdöntésére irányult, az az ÁSZF, Üzletszabályzat egyéb rendelkezéseit nem érintette, így azok alkalmazhatóságát sem akadályozza.

Az elsőfokú bíróság a per érdemében tehát helyesen döntött, ugyanakkor tévedett pervesztes felperesek által megtérítendő kereseti illeték összegének megállapítása során. A per tárgyának értéke meghatározható, a Pp. 24. § (1) bekezdése értelmében keresettel érvényesített követelés vagy más jog értéke, a szerződés létre nem jöttének megállapítására irányuló perben ez a szerződéses érték, kölcsönösszeg, azaz nyolcmillió-nyolcszázezer forint. A lerovandó illeték összege így az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban Itv.) 42. § (1) bekezdés a) pontja alapján 528 000 forint, a felperesek az Itv. 59. § (1) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI. 26) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján ezen illeték megfizetésére kötelesek pervesztességükre tekintettel. Az ítéletábra ezért az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdése alapján fellebbezési kérelem és fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül e részben megváltoztatta, míg egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A felperesek fellebbezése eredményre nem vezetett, ezért a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek megfizetni alperes másodfokú eljárással felmerült költségét, melyet az ítéletábra 32/2003. (VIII. 22) IM rendelet 3. § (2) bekezdés a) pontja és (5) bekezdése alapján határozott meg, azonban annak összegét (6) bekezdés alapján mérsékelte figyelembe véve, hogy az ügyben másodfokú

tárgyalás megtartására nem került sor, az alperes mindösszesen egy rövid fellebbezési ellenkérelmet szerkesztett.

A felperesek illetékfeljegyzési jogban részesültek, a Pp. 78. § (1) bekezdése, az Itv. 59. § (1) bekezdése, valamint a 6/1986. (VI. 26) IM rendelet 13. § (2) alapján kötelesek megfizetni a le nem rótt fellebbezési illetéket.

Debrecen, 2019. július 3.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

-kiadó-